

4. 9. Průřezová témata

1. Osobnostní a sociální výchova OSV

A Osobnostní rozvoj

1Aa • rozvoj schopností poznávání

- cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění
- cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů

1Ab • sebepoznání a sebepojetí

- já jako zdroj informací o sobě
- moje tělo, moje psychika (temperament, postoje, hodnoty)
- co o sobě vím a co ne
- moje učení
- moje vztahy k druhým lidem

1Ac • seberegulace a sebeorganizace

- cvičení sebekontroly, sebeovládání – regulace vlastního jednání a prožívání, vůle
- organizace vlastního času, plánování učení a studia

1Ad • psychohygienu

- dobrá organizace času
- hledání pomoci při potížích
- dovednosti zvládání stresových situací (rozumové zpracování problému, uvolnění – relaxace, efektivní komunikace)

1Ae • kreativita

- tvořivost v mezilidských vztazích
- cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (originalita, schopnost vidět věci jinak, citlivost, schopnost „dotahovat“ nápady do reality)

B Sociální rozvoj

1Ba • poznávání lidí

- vzájemné poznávání se ve skupině/třídě
- rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech
- chyby při poznávání lidí

1Bb • mezilidské vztahy

- péče o dobré vztahy
- empatie a pohled na svět očima druhého, respektování, podpora, pomoc
- lidská práva
- vztahy a naše skupina/třída
- chování podporující dobré vztahy
- pomoc druhým

1Bc • komunikace

- řeč těla, řeč zvuků a slov, řeč lidských skutků
- cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání

- dovednosti pro sdělování verbální i neverbální (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování)
- specifické komunikační dovednosti (monologické formy – „rétorika“)
- dialog (vedení, jeho pravidla a řízení, typy dialogů)
- komunikace v různých situacích (informování, odmítání, omluva, prosba, pozdrav, přesvědčování, řešení konfliktů, vyjednávání, vysvětlování, žádost atd.)
- asertivní komunikace, dovednosti komunikační obrany proti agresi a manipulaci
- pravda, lež a předstírání v komunikaci

1Bd • kooperace a kompetice

- rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci (dovednost ustoupit od vlastního nápadu, dovednost navazovat na druhé,..)
- rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci (jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se, vedení a organizování práce skupiny)
- rozvoj individuálních dovedností při soutěžích

C Morální rozvoj

1Ca • řešení problémů a rozhodovací dovednosti

- dovednosti pro řešení problémů – problémy v mezilidských vztazích, zvládnání učebních problémů vázaných na látku předmětů,..

1Cb • hodnoty, postoje, praktická etika

- analýza vlastních i cizích postojů a hodnot a jejich projevů v chování lidí
- povědomí o odpovědnosti, spolehlivosti, spravedlivosti, respektování,..
- prosociální chování (člověk neočekává protislužbu)
- dovednosti rozhodování v eticky problematických situacích všedního dne

2. Výchova demokratického občana VDO

2a • občanská společnost a škola

- demokratická atmosféra a demokratické vztahy ve škole
- spolupráce školy se správními orgány a institucemi v obci

2b • občan, občanská společnost a stát

- občan jako odpovědný člen společnosti – jeho práva a povinnosti, schopnost přijímat odpovědnost za své postoje a činy
- Listina základních práv a svobod
- úloha občana v demokratické společnosti
- základní principy a hodnoty demokratického politického systému (právo, spravedlnost, různorodost)
- principy soužití s minoritami (vztah k jinému, respekt, vzájemná komunikace a spolupráce, příčiny nedorozumění a zdroje konfliktů)

2c • formy participace občanů v politickém životě

- volební systém (parlamentní, krajské, komunální volby)
- obec jako základní jednotka samosprávy státu
- společenské organizace a hnutí

2d • principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

- demokracie x diktatura, anarchie
- principy demokracie
- význam Ústavy jako základního zákona země
- demokratické řešení konfliktů a problémů v osobním životě i ve společnosti

3. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech EGS

3a • Evropa a svět nás zajímá

- rodinné příběhy
- naši sousedé v Evropě
- život dětí v jiných zemích
- lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy

3b • objevujeme Evropu a svět

- naše vlast a Evropa
- Evropa a svět
- Evropské krajiny
- státní a evropské symboly
- život Evropanů a styl života v evropských rodinách
- životní styl a vzdělávání

3c • jsme Evropané

- kořeny a zdroje evropské civilizace
- klíčové mezníky evropské historie
- instituce Evropské unie, mezinárodní organizace a jejich příspěvek k řešení problémů dětí a mládeže

4. Multikulturní výchova MKV

4a • kulturní diferenciaci

- jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti
- poznávání vlastního kulturního zakotvení
- respektování zvláštností různých etnik

4b • lidské vztahy

- právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci
- udržovat tolerantní vztahy, rozvíjení spolupráce s jinými lidmi
- vztahy mezi kulturami
- důležitost jedince v rodinných, vrstevnických a profesních vztazích
- uplatňování principu slušného chování (základní morální normy)
- tolerance, empatie, umění vžít se do role druhého
- lidská solidarita

4c • etnický původ

- rovnocennost všech etnických skupin a kultur
- odlišnost lidí, ale i jejich vzájemná rovnost
- základní informace o různých etnických a kulturních skupinách ve společnosti

- projevy rasové nesnášenlivosti

4d • multikulturalita

- multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování
- význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání

4e • princip sociálního smíru a solidarity

- otázka lidských práv
- základní dokumenty

5. Environmentální výchova EV

5a • ekosystémy

- les (les v našem prostředí)
- pole (význam, změny okolní krajiny vlivem člověka)
- vodní zdroje (důležitost pro krajinnou ekologii)
- moře (význam pro biosféru)
- lidské sídlo – město – vesnice (umělý ekosystém)
- aplikace na místní podmínky
- kulturní krajina (ovlivnění přírody od vzniku civilizace po dnešek)

5b • základní podmínky života

- voda (vztahy vlastností vody a života)
- význam vody pro lidské aktivity
- ochrana její čistoty
- ovzduší (význam pro život na Zemi)
- propojenost světa
- čistota ovzduší
- půda (zdroj výživy, ohrožení půdy)
- energie (energie a život)
- vliv energetických zdrojů
- využívání energie, možnosti šetření
- přírodní zdroje (vlivy na prostředí)
- využívání přírodních zdrojů v okolí

5c • lidské aktivity a problémy životního prostředí

- ekologické zemědělství
- doprava a životní prostředí
- průmysl a životní prostředí
- odpady a hospodaření s odpady
- ochrana přírody a kulturních památek
- změny v krajině
- dlouhodobé programy zaměřené k růstu ekologického vědomí
- den Země

5d • vztah člověka k prostředí

- naše obec
- náš životní styl
- nerovnoměrnost života na Zemi

6. Mediální výchova MDV

6a • kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

- pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě
- hledání rozdílu mezi informacemi a reklamou

6b • interpretace vztahu mediálních sdělení a reality

- různé typy sdělení, jejich rozlišování a funkce
- rozdíl mezi reklamou a zprávou

6c • stavba mediálních sdělení

- sestavování příspěvků podle daných kritérií

6d • vnímání autora mediálních sdělení

- identifikování postojů a názorů autora
- výrazové prostředky
- výběr a kombinace slov, obrazů a zvuků z hlediska záměru

6e • fungování a vliv médií ve společnosti

- role médií v každodenním životě jednotlivce
- na postoje a chování
- vliv médií na kulturu

6f • tvorba mediálního sdělení

- uplatnění a výběr výrazových prostředků pro vhodná sdělení
- tvorba mediálního sdělení pro školní časopis

6g • práce v realizačním týmu

- redakce internetového media (tým vyučujících)